

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este

Kéziratokat vissza nem adunk.

Szerkesztőség: Wekerle-tér 502.

Felelős szerkesztő:

Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Visszapillantás.

Sátoraljaújhely, aug. 9.

Irtta: Dr. Kossuth János.

II.

Az a módszer, amelylyel Bánffy-t az ellenzék megbuktatta, ha a parlamentaris elv szempontjából kétségtelenül kifogás alá esik is, de menti a végszükség kényszerét.

Mert egyrészt az alkotmányos principiumok lábál tiprásával, a buta erőszak, korrupció, hivatalos pressio szennyes eszközeivel, a melyben engagirozva volt a kardos fináncztól és falusi baktértől kezdve a status minden disponibilis közfunkcionáriusa, kicsikart parlamenti többség nem volt a nemzet igazi képviselőjének tekinthető, másrészt a párturalmi tirannizmus féltelenségével szemben az obstrukción kívül az ellenzéknek nem volt fegyvere, a amelyet hatályosan kezelhetett volna. — Hogy az obstrukciót a a nemzet rendkívüli körülmények által indokolt egyetlen eszközként tekintette, igazolja az, hogy széles ez országban figyelembe vehető tiltakozás az ellen el nem hangzott, egy némely vármegyének főispáni meghagyásra hozott határozatán kívül, amelynek jelentőséget a jól fizetett párt sajtó sem adhatott, de a kormánypárt letárgyja is, a mely a tehetetlenség fokozódott, a párt bomlásával kapcsolatban, amely parlamentünk egyik büszkeségének távozásában öltött fenyegető jel-

leget, félreösmerhetlen tünete volt a Bánffy parlamenti csődjének, a min a Tisza lex által tervezett hallatlan merénylet sem segíthetett, s Bánffynak akkora többségével, amekkorával Európa egyetlen más miniszterelnöke sem rendelkezett, pocskékul meg kellett buknia.

Bánffy dühösen távozott. Az udvari méltóság, amely bukásában várta, nem enyhítette sem a hatalmához görcsösen ragaszkodott embernek abból való kidobása miatt érzett keserűségét, amely annál nagyobb lehetett, mert magát, a charlatanokat jellemző képzelgéssel, pótolhatlannak hitte, sem a gúny ama fulánkjait, amelyekre telhetetlen és tehetetlen prepotenciájával reá szolgált Fékteleen haragját pártjának azon tisztas elemei ellen öntötte ki, akik az alkotmányt megmentendők, tőle, a bajok legfőbb okozójától szabadulni óhajtottak. Az irányzatos sajtó rohama azonban főleg utódja, Széll Kálmán ellen tört ki, akinek miniszterelnökségét ideig óráig tartónak hirdette és a husos fazekak körül nyalakodók megszeppent hadát, a párturalom elkényesztett firmáit, a redvi ús Bánffival kecsgettette. Láttuk, hogy a mohó vágy szánalmasan hiu volt, de a roham mindaddig tartott, míg a közvélemény higgadtsága a változás szükségességének demonstrálásával azt a le nem szerelte. — Mondják különben, hogy igen magas helyen sem látták szívesen

a főudvarmester Bánffyban a le-tört politikai Bánffy nevetséges erőlködéseit.

Ösmerjük a Széll kabinet elleni állásfoglalását mindazoknak, akik a Bánffy bukásában saját bukásuk előre vetett árnyékát látták, s azok száma nem csekély volt. A kortes képesség ágiója csökkenni kezdett. A stréberek, a kolomposok, a rendszer parazitái, különösen azok, a kik még éhen maradtak, csaknem a javeszéke-lésig fokozódott lármát csaptak. És mi sem jellemzőbb politikai közállapotunkra annál, hogy a korrupciós rendszer fenntartása nélkül az országot kormányozhatni igen sokan lehetőknek sem tartották. A bukott rendszer mételetét tetszetős jelszavak alatt egyre terjesztették azok, akik a politikai elvek tisztességese fegyverével küzdeni el sem képzelhették. A választások tisztaságát biztosító törvényt harsogó gonykacajjal fogadta az a kortes had, amelyiknek a jól ismert régi szisztéma növelte meg szarvait.

Az új regime berendezkedésének lassu tempója már a türelmetlenséget kezdte élesztetni, s hogy ezt a bizalmatlanság nem váltotta fel, azon két törvénynek tulajdoníthatni, amelyekben a higadtabb közvélemény a régi rendszerrel való szakítás kezdetét látta.

És most lássuk vármegyénket a letűnt husz év alatt. A sivár po-

litikai rendszer hatása nézetünk szerint itt inkább érvényesült, mint egyebütt, mert Zemplénvármegye ellentállási képessége már akkor, amidőn Molnár István a főispáni széket elfoglalta, csaknem teljesen le volt szerelve. A „vezérvármegye”, a „nagy vármegye” elnevezések, amelyekkel szónokaink élni szeretnek, üres frázisok voltak már a mult század két utolsó évtizedében, amolyan régi dal, régi dicsőségről. A vármegyei élet hanyatlása Zemplénben annak a nemzeti kalamitásnak az elmaradhatlan következménye amelyik a régi középosztály elpusztulását vonta maga után. — Az elem, amely lelke volt a vármegyének, ereje fogytán letűnt a küzdő térről, mielőtt az alkalmas utód arra felléphetett volna. Az új középosztály kialakulásának ma is csak a legeslegkezdetén van. Alakjai félszegek, bátoratlanok, a szereplésre való képességek hiányában szenvednek.

A demokratikus elemeket egyéb-iránt nem is vonzotta semmi a vármegye felé, ahol választók lehettek, de megválaszthatók nem. Szavazatukkal parancsoltak, de összekötöttesek nélkül a nyegle patricius gyerekkel szemben a tehetség és szorgalom által kitűnő plebejus ifjunak megcsénygölve kellett visszavonulnia. Az ódsóság dohos levegőjében aztán csak pinczevirág fakadt, sápadt, gyümölcselen

Hogy az a vármegye, amelyik-

TÁRCA.

A nem sikerült levél.

A „Felsőmagyarországi Hirlap” eredeti tárcája.
Irtta: Toma István.

Emmácska, a kis szőke leány, ott ült az asztal mellett. Kezében toll, az asztalon tinta és papír, előtte pedig feltámasztva állt egy iromba betükkel irt levél. A kis leány nézte, nézte a levelet, aztán össze-vissza forgatva elolvasta minden betűjét. A kovertet is előszedte a kis íróasztal piczike fiókjából s kibetűzte a címzést:

— Aranyos kis Erdői Emmikének, az én kicsi kékszemű hugoskánknak, a Janesi gyerek által, a Virágos utca legaranyosabb házába, a muskális ablakon keresztül.

Azután hirtelen szájához emelte és pajzán elragadtatással esőkolgatta azt a nagy piros pecsétet, melyen egy csunya szörnyeteg marcangol valami tehetetlen állatot.

— Aranyos gyerek vagy te Béluska, olyan szépen tudsz írni és úgy szereted a te kis hugoskádát. Lám, lám! . . . és villogó szemével mohón olvasta a levelet.

— Rubintos kis királykisasszonyom!

— En vagyok? király kisasszony vagyok!

— Azt a két szál árvaskát oda tettem az imakönyvembe, a hol a „Kedvesekért” ez. imádság van. Oh de hova is tehettem volna, te kis szőke tündér, ha csak nem a szívemre?! Nem, nem, ott nem jó helye lett volna, mert én téged nemesek szeretlek, hanem imádlak is . . .

— Imádd?! . . . Ezt még soha sem mondtad, ezt nem is hallottam, hiszen csak az Istenkét szabad imádni . . . s a kis leányka elgondolkodott, mintha kereste volna kis agyában, hogy hol hallotta ezt a szép szót, a mit a Béluska irt neki. Hirtelen felriadt, odafutott a táskájához és elővette azt a piros kötésű könyvet, lapozni kezdett benne, míg végre rátalált arra, a mit kerestet.

— Imádd a te Uradat, Istenedet és faragott képet ne csinálj magadnak, hogy azt imádjad.

Elolvasta háromszor — sokszor, végre is kedvetlenül tette félre a könyvet, és apró ajkait haragosan biggyesztette le. Kezeinek dacos, magyaróztató ránkásai mutatták, hogy tépelődik valamin, végre is kibökte, a mi bántotta:

— Mégse hazudik! Bélácska már a negyedik osztályba jár, nem írni, ha nem tanulná, hogy lehet a hugoskáját is imádni. Milyen kedves is ez így; imádlak! . . . és gyermekek kitörő örömmel táncolta végig

a szobát, tapsolva, kacagva s kacagásában benne reszkett gyermek lelkeinek ártatlan boldogsága.

A nagy falú óra hatalmas robajjal ötöt kongott — s Emmácska jókedve egyszerre elszállt.

Sietve, az úde gyermekarera nem álló, szinte komikus komolysággal ült le az íróasztal mellé, melynek kis fiókjából előszedte az aranyozégyű levélpapírkákat, miközben folytonos remegő duzzogás közt panaszkolta fel, hogy hat órára már itt lesz a Janesi gyerek a levélért, s ő olyan lassan tud írni, elmondta, hogy mennyire haragszik magára a tanulatlanságért, de már csak 20 krajczárja hiányzik és megveszi azt a könyvet, a melyből a nevelő kisasszony írja azokat a hosszú leveleket az ispán úrnak, s majd tanulja éjjel is nappal is és fog tudni ő is szép levelet írni Béluskának, akiről nem is tudja, hogy miért szeret egy ilyen buta lánykát mint ő.

Addig duzzogott, addig panaszkodott a kis leány, a mig az óra ismét egyet kongott hátra. A rettenetes kongásra pedig úgy megjött a kis leány, hogy a tollat lejtette a fehér papírosra, homnét azután csunya fekete pac meredt reá.

Keserű haraggal lökte el a papírost, gyermekek szelességgel ujat vett elő és lázasan olvasni kezdte a Bé-

luszka levélét, hogy kikeresse belőle a legszebb themát.

— Szeretsz-e és fogsz-e majd akkor is szeretni, ha Béluskának bajusza nő és te kontyba kötöd aranyos hajaszkádat?

— Erre válaszolok, erről fogok írni, — kiáltta a kis leány elfogódott hangon, igen komoly és megindult arccal és neki illesztő a pennát a fénylő papírosra, nagy, dülöngő, bizonytalan betükkel írta:

— Kedves jó Királykám!

Tudod, mondtam a kertben is neked, a mikor málnát ettünk, hogy szeretlek és akkor is fog szeretni a te hugoskád, hogy ha majd Béluskának bajusza nő és az ő hugoskájja kontyban viseli a haját. Mert én szeretlek és szeretlek és igen jó vagy . . .

Az óra kettőt ütött és Emmácska kezében megrendült a toll: arca ijedségre torzult homlokát durcásan összevonta, szemét beesukta és karjaira támaszkodva vékony ujjával szorongatta apró, fűrtös fejcséjkét. Gondolkodott arról a szépről, olyan valamiről, a mit még Bélácska sem tud.

És az a szép nem jutott az eszébe, mert hirtelen felugrott az asztaltól, a pamagra vetette magát s akaratos hangon mormolta össze-vissza azokat a szavakat, melyeket nem tudott gondolattá fűzni.

nek fenntartó eleme abban tápintézetet keresett, amelyben legfőbb érdek a kenyér utáni dulakodás, elzárkózva a felrissülés lehetőségé elől prédájául esett és eszközzé, vált a hatalomnak, kimaradhatatlan következmény volt.

Főuraink — tisztelet a kivételnek — teljesen visszavonultak a megyei közéletől. — Legtöbbjüket diszruhában látjuk az installáción, vagy azon alkalmi ünnepek valamelyikén, amelyeket a vármegye hébe-hóba tetszelgés okából rendez, de a munkából egy kettő kivételével senki ki nem veszi a részét.

Képes-e aztán egy ilyen vármegye az autonómia munkájára? A doktrinéria szerint igen, de az élet kegyetlenül meghazudtolja a szobatudósokat.

A vármegyei élet sülyedése nálunk rohamos volt, kezdő sebességét a párturalmi törekvések mohósága adta meg, s aminő mértékben érvényesültek azok, akként szállott lejjebb az, amit vármegyeinek szeretünk nevezni. Utoljára a vármegye a főispán volt. Azok a közgyűlési jelenetek, amelyekben néhányszor bizonyos szilajsággal tört ki a főispáni akaratlanság szemben az ellentmondás, (később reakciók térünk) a vármegye erejének a tünetei voltak ugyan, de az az erő már nem volt öntudatos. — Láttuk közgyűléseinket az ásitásra irányuló unalmas formalissággal sülyedni, amelynek más jelentősége alig volt, mint a végét, hosszát nem érő főispáni előterjesztések formájába öltöztetett főispáni parancs kihirdetése, amelyet aztán illő volt az obligát „emberi életkor legvégsőbb határáig” terjedő jó kívánásokkal s a köteles éljénységekkel nyugtázní. Tárgyalásról a szó valódi értelmében nem is beszélhetünk.

A főispán nem elnökölt, ha-

nem diktálta a határozatokat. — Tárgyaknál pedig, amelyek a kedélyes házi kezelést nem igen engedték meg, azon kívül, hogy a satellesek előre tudatták a jelzőt, a főispán preokkupálta a döntést. Szíves mosoly jutalmazta a kedvére beszélőt, türelmetlenséggel találkozott az ellenvélemény s aztán a tárgyalás a főispáni közbeszurt magyarázatokban posványosodott el.

Külömben rendes úzus volt az is, hogy a főispánnak nem tetsző tárgyak, vagy olyanok, amelyek vitát provokálhattak volna, a folytatlagos gyűlés elé vitettek, ahol aztán more patrio csendes szivarozás közben darálódott le a sorrend, akkora izgalmat sem okozva, amekkorát egy kritikus kalabriász játzsma szokott.

Mi természetesebb annál, mint-hogy az ilyen gyűlésekben megnyilatkozó autonómiát átkozott megunta minden okos ember. — Üres is volt a vármegyei ház terme a közgyűlések alkalmával, kivéve a választó közgyűléseket a választás tartamára. Egyébiránt a vármegye, mint közigazgatási szerv a katonai sorozáson és az adó behajtáson kívül egyéb munkát türelmelen el nem végzett, azokat is csak azért, mert Krigehammer nem igen ösmeri a kedélyességet. Szavahihető emberek állítása szerint Zemplénvármegye a miniszteriumokban arról vált nevezetessé, hogy közigazgatása az országban a legsilányabbak közé tartozott. Hogy akik közelről ösmerjük, mit tartunk róla, a fölött azt hiszem nem igen bocsájtkozna senki vitába, olyannyira egy véleményben van mindenki. Azért a közgyűlési megnyitókban rendszerint áradozó dicséret hangzott a „közigazgatás zavartalan menetéről” s több e-félékről, amelyeket egyébként már elmondani is felesleges volt, könyv-

nélkül tudták, akik Zemplénvármegye három közgyűlési megnyitóján jelen voltak s normalis memóriával bírtak.

A közgyűlésekről aztán a vármegye hivatalos lapja referált job-bára mosolyt keltő frázisokkal, s azzal a világhistoria csinálódhatott tovább, ha akarta, mi pedig vártunk és tespedtünk tovább — Sok hiabavalóságot hallottunk a vármegye közgyűlésein, sok frázist, sok olyan beszédet, amely-lyel a szónok a vidéken könnyen kidukáló éljenzésre pályázott, a sok pelyva közt elszórva imitt-amott rejtőzött az okos gondolat magva, a mely abban a kiélt talajban, amit vármegyei autonómia-nak nevezünk, nem igen verhetett csírárt. Mikor a rossz kormányzás és az európai értelemben lehetetlen közigazgatás okozatai-keint annak a veszélyes népmoz-galomnak a hullámai, amelyet tévesen szocializmusnak nevezünk, vármegyénk határán átszaptak, az ország figyelme vármegyénkre irányult. Azt hiszem, nem tévedünk azon meggyőződésünkben, hogy ez az incidens szolgáltatott alkalmi-otok egyebütt is, de itt minden-estre, a közigazgatás elodázhatatlan reformálására, s a helyi termézetü nehézségek elhárítása vé-gett multhatatlanul szükségessé vált intézkedésekre.

Megeyi közeletünk egyi kivá-lósága, akit tehetség, tudás, erős akarat országos méretü szerepkör betöltésére képesítettek, — nem hogy magát érvényesítse — mert arra megfelelő tér nem is nyíllott a vármegyei élet vázolt szük ke-retében, hanem hogy a köznek szolgálatot tegyen, akcióba lépett. Tudjuk, fellépése nem csak vármegyéjében, hanem magas, sőt igen magas körökben ébresztett méltó közfigyelmet, sőt az utóbbi helyeken inkább. Kritikáját érde-

me szerint mértékadónak tekin-tették s annak a hatását lehetet-lenség volt a főispán és közvet-len környezete részéről eléggé érezhető modorban kifejezett neg-ligatíóval ellensúlyozni. (Ösmerjük a következményeket. A vármegye széles köreibben, ahová az elölgult-ság beplántálható nem volt, ahol a helyes ítéletet subjektív ténye-zők nem befolyásolhatták, azzal a reménykedéssel és várakozással tekintettek felé, amelyet az igazi hivatottság ébreszt Szereplésének méltatását, amely nélkül vármeg-yénk legvázlatosabb krónikáját is méltán hiányosnak mondhatnók későbbre tartjuk fönn.

A kaucsuk-elyü kormánypárt. A fő-városi sajtóban igen érdekes elvi vita folyik a felett: beleillik-e a „gönczi” agrárprogram a most Széll Kálmán által vezérelt, magát „szabadelvü”-nek nevező kormánypárt programjába? és lehetnek-e, marad-hatnak-e a „gönczi” szózat hívei a kormánypárt tagjai? A kormány félhivatalos budapesti és bécsi szó-csövei szerint igenis maradhatnak a „liberális” párt tagjai, mert hát az a fő, hogy a kormánypárt tagjai kijelentsék, hogy ők a kormányt támogatják. S ha egyes párttagok-nak egyes kérdésekben a párt hiva-talos elvitől eltérő nézetei vannak, ezt szabadon hirdethetik, ezeknek az eltérő elvnek híveket szerezhetnek, agítálhatnak érdeklőkben tetszésök szerint és hogy ebben igen nagy segítségükre van a „kormánypárti-ság” szépen hangzó titulusa, ez mit sem tesz. A fő, hogy a kormány támogatóinak vallják magukat az illetők — minden egyéb az ő dol-guk.

Ezek szerint kétségtelen, hogy a *Hazánk* kormány- vagyis szabadelvü-párti újság. Agrarius, még pedig „mérgezen” agrárius irányu tisztán az ő dolga, ez a szabadelvűséget és a pártot nem alterálja a fő, hogy Széll Kálmán támogatójává hirdesse magát. Már pedig ennek ugyancsak eleget tesz, szinte imponáló hévvel ragasz-kodik Széll Kálmánhoz és az ő szabadelvüi alapokra fektetett kormány-zatához. A *Hazánk* tehát le- és ki-tagadhatatlanul szabadelvüpartí lap.

Nos ez a t. fővárosi lapársunk mai 191. számában hírt ad egy *fő-urú esküvőről* és többek közt így ír róla: „A polgári bejegyzésnél D. D. ottani jegyző teljesítette az állam előírta követelményeket *As egybe-kelésnek ezen a nép által ugynevezett „rendőri részénél”* úgy a menyaszonny, mint a völgegy *otthonias* ruhában jelent meg a kastély *e cetra kijelölt fülkéjében.*”

A szabadelvűség diadaláról, mely-ből a kormánypárt évek óta éléskü-dik, így beszél ez a pártbeli újság. A *Hazánk* előtt nem létezik *polgári házasságkötés*, hiába hozott róla tör-vényt az országgyűlés és hiába szen-tesítette a király, neki csak polgári *bejegyzés* létezik, melyet *rendőri rész-nek* bérnál, de ezt az izetlenséget a szegény nép nyakába szózza. S boldog referálja, hogy a grófi jegyes-pár nem tartotta érdemesnek felöl-tözni, hanem csak otthonias ruhában szenvedte végig a rendőri részletet. S erre az utálatos dologra természetesen nem a kastély nagytermét használták, hanem csak egy (egész hátul?) kijelölt fülkét.

Tisztelettel kérdezzük minden el-fogulatlan egyéntől: nem az egy-házpolitikai törvények revizióját hir-deti-e ekként a *Hazánk?* és nem a revizióért dolgoznak azok, kik fen-tartják, csinálják és pártolják ezt a lapot? S ezek az urak tulnyomón kormánypártiak: tagjai a liberális pártnak és klubnak. Így néz ki a szabadelvűség, mely nem doktrinér. Így néz ki a szabadelvűség, ha alkalmazkodik és ilyenek a „kaucsuk-elvek”.

Az óra hármát ütött.

A kis leány kétségbeeséssel ugrott fel a pamlagról, sietve irt egy pár betűt a felhagyott sorok után.

Amikor leírta, újból kezdte olvasni a levelet, akkor vette észre, hogy milyen ostoba dolgot irt ő az aranyos papírra, ahelyett a szép valami helyett, amit írni akart és sirásra torzuló arccal, reszkető kézzel, magánkiül tépte össze az egész levelet, s amikor kifogyott kezéből a papír foszlány, akkor ébredt tudatára kétségbeeső helyzetének, hogy se levél, se idő, pedig a Janesi mind-járt itt lesz. Béluska nem kap levelet és Béluska megharagszik rá, mert ostoba, mert egy levelet se tud meg-írni . . . S ezek a keserű gondolatok összeszorították Emmácska szívét, feje lehullt az asztalra, kis kezével belemélyvedt aranyos hajába és tépte szaggatta az ő szép haját, a mit Béluska úgy megdicsért mindig, és zokogott, fuldoklott, szívét emész-tette az a nagy fájdalom, melyet az a sok rettentés gondolat támasztott életre.

Az ablakon kopogás hallatszott. A kis leány nem vette észre, annyira belemélt fájdalmába. A kopogás nyomán egy mosolygó gyermekfej tekintett be s hallva a kis leányka keserves zokogását, az apró arcz kedves mosolya rémületté változott át.

— Emmácska! — szólt be önkény-telenül, szeppegye a gyermek — Emmácska!

A kis leány ijedten fordította köny-nyektől nedves arcát az ablak felé.

— Emmácska miért sírsz? kérdé a kis fiu őszinte szánakozással.

A kis leány idegesen törölgette szemeit, erőt akart venni esukló zokogásán, szólani is akart, de nem tudott, belefűlt a hangja abba a hirtelen kitérő, hangos sirásba, mely egészen erőt vett rajta.

A kis fiu úgy elfogódott a kis leány szívzaggató zokogásán, hogy majdnem sirva fakadt ő is. Nem is szólt semmit, csak nézte, nézte, remegve, félelemmel a kis leányt, aki nem tudja megállítani könnyeit.

Nagysokára azután megszűnt a leányka zokogása, már csak egy-egy leomló, magános könnyet itatott fel köténye szélével, s bánatos, könnytől ragyogó szemével lovpa tekintéget lesütött pillái alól Béluskára.

Amikor azután látta, hogy a Béluska arcát igen elgörbíti a fájdalom, meg is szólalt elhaló sóhajok közt:

— Béluska . . . hát a Janesi hol van?

Béluska pedig megrezzenve a kis leány szavaitól, hirtelen lenyelte a torkára száradt ijedséget, remegő hadarással mondta, hogy a Janesi a városba ment, hogy a Janesi helyett ő jött, hogy a Janesi nem jöhetett, de azért ne haragudjék.

A kis leány is erősítette, hogy ő nem haragszik, de tudja, hogy Béluska még ma meg fog haragudni rá és hogy ő nem tehet arról, mert ő akart . . .

— Mit akartál? esett neki a kis fiu mohó kíváncsisággal.

— Levelet írni — szólt a kis le-ány, ismét göresös zokogásba törve

ki — de én nem tudok levelet írni és te ezért most megharagszol rám! és sirt, mint a megvert gyermek.

Béluska mosolyás közt, hizelegve sugta a szobába:

— Hát azért ne sírj Emmácska! Hoztam én levelet. Elveszed-e? Zöld peesét van rajta, az szebb, mint a piros, a tanító ur azt mondta, hogy ez a remény színe.

A kis leány elmosolyodott, azután elkapagta magát, elvette a levelet, s édes inceselkedve ígerte:

— Majd holnap, holnap két levelet is írok neked! s boldog beczégető diányögés közt vette el Béluska kalapja mellől a buzavirágot, a kinek tudatlan tekintetere elérzékenyült hangon felelte:

— Odateszem az imádságos könyvembe, mert én téged Béluska . . . és elkezdett köhögni, a kis fiu szintén köhögött és aznap nem tudtak beszélgetni egymással a kis leány és a kis fiu.

Emmácska az estebéd után hibátlanul mondta fel a francia verset, a mit két hét óta nem tudott a fejébe kényszeríteni a nevelőkisasszony. A papa 20 krajcárt adott az ő okos kis leányának, aki a köszönő csók után tuláradó boldogsággal sugta apró kezeibe:

— Még holnap reggel megveszem azt a levelező könyvet.

A kis leánylány pedig az nap se papa se a mama, nem tudott beszélni többet, úgy el volt telve a boldogsággal.

— Az amerikai magyarság megmentése. Bártfáról jelentik az érdekes hírt, hogy a király közvetlen környezetéből eredő értesülés szerint a Felsőleg nagyon érdeklődik az Amerikába vándorolt magyarok sorsáról és a pánszláv igazítás ellensúlyozására görögkatholikus vikárius alapítását rendelte el. A vikáriusi állásra Nepak Jenő eperjesi teológiai tanár van kiszemelve. Ezen kívül valószínű, hogy az orosz-barát egyesületek ellensúlyozására magyar segítő-egyesületeket is alapítanak.

A német vámok.

Csüstül szakadnak ránk a dualizmus, a közös vánterület, a hármasszövetség gazdasági áldásai. Csak úgy roskadunk, csak úgy fulladozunk alattuk. Valóban, nem csodálhatjuk, ha egész Zemplénvármegyénk is ennek a boldogító állapotnak az igézte alatt áll, s csupa kormányparti képviselőket kószál a jövő ciklusra is a parlamentbe küldeni.

Ó, hisz olyan boldogság is az, a mivel az Ausztriával való gazdasági közösség elárastott! A kisiparunk elpusztult, megsemmisült. Nagyiparunk nincs. Az utolsó darab gombostűt is idegenektől vesszük.

A borainkban nincs piaca. Legjobb vásártérletünket, Oroszországot horribilis vámokkal zárták el előlünk. Ellenben csaknem ingyen bebocsátották az olasz bort, hogy idehaza versenyezzen a miénkkel, s még a mi kevés kivitelünk van, abba is a mi borunk cégre alatt azt eszmésszék be.

A buzánkat, Ausztrián kívül, alig van hová kivinnünk. Ellenben mi hozzánk orosz, román, szerb buza szabadon özőnk be, hogy leszorítsa a miénknek az árát.

És mindezeknek és a többi egyéb gyönyörűségeknek betetőzéséül itt van a német vámtörvény, amely most már politikai szövetségünknek, a német birodalomnak a területéről is kizárja a buzánkat, borunkat, állatainkat.

A nyersterményeink tehát most már végkép a nyakunkon maradnak, egyedüli vevőnk lesz Ausztria, a mely már eddig is azért becsátotta be az orosz és román buzát, hogy a miénknek az árát lenyomja, s amely most még olcsóbban fog a mi terményeinkhez hozzájutni, mert teljesen rá leszünk szorulva.

Hanem siet ám a vizsgálásunkra Ausztria. Nem engedni ő drága magyar testvérjét. Biztat szörnyen, hogy majd adunk mi a fránya németnek, majd megtanítjuk becsületre! Ha ő kizárja az országból a magyar nyersterményeket, mi meg majd viszonzásul nem bocsátunk be még egy gombostűt se az ipari cikkei közül a „birodalomba.” Majd megkeserül ez Németország!

Meg ám a szegény Magyarország! Ha Németország kizárja a mi nyersterményeinket, az az egyik baj nekünk. Ha mi retorzióképen kizárjuk a német ipart, az a másik baj, mert az által csak az osztrák ipari cikkeket fognak versenytárs nélkül maradni s megdrágulni. Ausztriára mind a kettő előny, miránk mind a kettő veszedelem. Ha Németország támad, mi isszuk meg a levét, ha mi védekezünk, annak is mi isszuk meg a levét. Támadás is, védelem is Ausztria malmára hajtja a vizet.

Lám, ilyen áldás Magyarországra a közös vánterület!

Mert mi lenne most, ha függetlenek volnánk gazdaságilag?

Először, is ha Németország az egekig emelné is a nyerstermények árát, az minket egy cseppet se érintene. Mert mi már régóta semmi nyersterményt se vinnénk ki sehová a külföldre.

Most a nyersterményt pénzért adjuk el, s a pénzért ipari cikkeket veszünk, vagyis közvetve ipari cikkeket adjuk a nyersterményt a külföldnek. A nyersterményeinket elfogyasztják azok, akik a nekünk szükséges ipari cikkeket gyártják a

külföldön. Ilyen csereviszonyban vagyunk a külfölddel.

A vámsorompó védelme alatt iparunk fejlődött volna. Ez a csereviszony megmaradt volna akkor is, csak hogy akkor idehaza gyártanák azokat az ipari cikkeket, amikért a nyersterményt adjuk, s az ipari cikkeket gyártói idehaza fogyasztanák el a gyártmányaikért adott nyersterményt.

Nem lenne szükségünk a külföldre semmi, s nem kellene a külföldre vinnünk semmit. Hát felülünk kizárhatna Németország minden nyersterményt a területéről, nem törődne vele.

De ha nem is jutottunk volna el ehhez az ideális állapothoz (amit pedig a világ minden országa közt mi érhetnénk el legkönnyebben, mert természetből legalkalmasabb rá a mi hazánk), akkor is könnyen beszélhetnénk a németekkel. Bebocsátanók rendeztünk vám mellett az ipari cikkeket, ha ők is bebocsátanák a mi nyersterményeinket. Ha pedig ők kizárnák, mi viszont kizárnók az ő iparukat. S ez míg egyrésztől hatalmas megtorlás lenne, másrésztől használma a mi hazai iparunknak.

Igy lehetne, ha függetlenek volnánk. De Ausztriához kötött a végzet és saját bűnünk. S most reszketve tekintünk közösgyes nyomorúságunkban a hatalmas német imperátorra, mert érezzük, hogy egy szempillantásával koldussá tehet bennünket. S ha védekezünk, medicina peyor morbo, a védelem csak annál nagyobb sebet üt rajtunk.

Gyönyörűség szétnézni nekünk hegyaljaiaknak hatalmasan viruló szép szőlőinket, annyi emberfeletti munka és küzdelem gazdag gyümölcséin. És míg gyönyörködünk a reményesség legszebb színével biztató sűrű lombokban, s a köztük zsendülő édes természetben, jusson eszünkbe, hogy egy idegen állam idegen uralkodójának csak a kis újját kell kinyújtania, s ez a mi szép reményességünk egyszerre lefagy, elpusztul. A boraink nem fognak érni husz forintot, a szőlőinknek olyan értéke lesz, mint a krumpli földnek. S a gazdaság helyett, amiről küzdelmeink közt álmodoztunk, szegénység, koldusbot jut majd nekünk a mi anyagi sorunk hatalmas urának, a német császárnak, egyetlen lehelletére. . .

Már közeledik is, már a fejünk felett lebeg ez a szörnyű veszély, már ijedősen terjeszti ki fekete szárnyait, mintha egy nagy szemfedőt terítene terveinkre, reményeinkre. Kétségbeesve kapunk védő fegyver után, s most látjuk, hogy ez a fegyver nincs már birtokunkban. Elalkudtuk, eladtuk azt 67-ben.

A fenyegető veszedelem pillanatában illő hogy magunkba szálljunk. Illő, hogy templomba menjünk, s leborulva a magyarok istenének megbántott színe előtt, bűnbánólag verjük a mellünket: mea culpa, mea culpa! A mi vétünk, hogy ilyen veszedelem fenyeget, a mi vétünk, hogy nem tudjuk magunkat megvédeni tőle.

Hitünk, meggyőződésünk, érdekeink ellenére, pénzért, pillanatnyi haszonért támogatjuk, nagyra nőveltük azt a hitvány rendszert, a mely eladva önállásunkat ilyen veszedélbe sodort.

Illő, hogy bűnbánóit tartunk, hogy megtérjünk, s visszaforduljunk a lassu öngyilkosság átkozott útjáról!

Szó sincs róla! Ugyan, kinek jut eszébe megtérni? Nincs most nagybőjt!

Sőt ellenkezőleg! Választás következik. Folyik a bor, ömlik a pénz. Jut mindenkinek, csak szólni kell érte. Van is kedve valakinek az ország sorsával, jövőjével, a magunk létérdekével törődni! Ugye mi mentjük meg a hazát. Valahogy csak lesz ezután is, sehoggy még sose volt.

Csak rajta, magyar választó pol-

gárok, itt a jó alkalom! Vigan él most három-négy hónapig, akinek a legkülsőre könnnyü. Van pénz, van étel, ital. Jól tart a kormányparti jelölt. Akár folytonos bormámorban tölthetitek ezt a pár hónapot!

Hej, de keserves ébredések lehet majd abból a mámorból!

Buza Barna.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

— A közigazgatási bizottság hétfőn, aug. 12-én tartotta Hadik főispán elnöke alatt első ülését. Ép ezert kissé ünnepélyesebb színezete is volt az ülésnek. A tagok teljes számban, s mindnyájan feketében jelentek meg.

A főispán lendületes beszédben üdvözölte a bizottságot. Röviden változtató követendő programját, amelyet már az installációról ismertünk. Különösen kiemelte, hogy minden esküldi, vallási és párt-tekintet nélkül fog majd igyekezni a közigazgatási bizottságban is kötelességét teljesíteni.

Mezner Béla lelkes szavakkal üdvözölte a bizottság nevében a főispánt, s azután áttértek a napirendre. Érdekes tárgy nem igen akadt. Érdekes volt mindössze a tárgyalás menete, amely a régi szokástól nagyban eltér. Most már az előadó előterjesztése után nem szól azonnal a főispán, s véleménye előadásával együtt nem enunciól mingyárt határozatot is, hanem előbb a tagok szólnak hozzá a kérdéshez, s csak a végén szólal fel a főispán, ha szükségét látja. Általában higgadtan, tárgyilagosan, elfogulatlanul vezeti a tanácskozást.

Egyetlen nevezetesebb tárgy volt a virvai görög katolikus esperesi kerület papságának panasza.

Ez a hírhedt néhány pap, akik hazafiatlanságukkal országos feltűnést keltettek, hogy saját bűnüket elleplezzék, a gonosztevők szokása szerint vádlónak lépnek fel, s hosszú feljelentésben bepanaszolják a megyei közigazgatást, hogy erőszakos, igazságtalan, stb. s kéri a közig. bizottságot, hogy segítsen ezeken az állapotokon, mert baj lehet belőle.

Hát az bizonyos, hogy a megyei közigazgatás semmi tekintetben se kitünő, de azoktól az uraktól nem lehet a vádakat elfogadni. Mert nagyon jól tudja mindenki, hogy mi van az ő vádaskodásuk háta mögött. Ezért igen helyesen járt el a bizottság, mikor úgy intézkedett, hogy az esperesi kerület, mint kizárólag egyházi testület, nem emelhet panaszt, s így az egész feljelentést csak az aláíró két úr panaszának tekinti. Mivel a panaszban csak egy konkrét vád van: hogy a köznunka kivétel igazságtalan, erre nézve az alispánt vizsgálat tartására utasítja. Egyébként a panaszt félre teszi.

Beregszász tanfelügyelő keserves és megdöbbentést jelentést terjesztett elő. A virvai esztől kifolyó vizsgálat folyamán meggyőződött hogy a felső zempléni iskolákban semmi eredménye nincs a magyar nyelv tanításának. (Ezt persze 30 év óta csak most veszik észre.) A bizottság megkeresi az eperjesi püspököt, hogy segítsen ezen, mert különben államosítani fogják az összes iskolákat. (Bár látnók már!)

Az ülés után kedélyes ebéd volt a főispánnal, amelyen az egész bizottság részt vett, s természetesen számos felköszöntés hangzott el.

Petőfi halála.

Szegény Petőfi Sándor, ugyancsak rájár a rúd Zemplénvármegyében. Nemesek a verseit citalják elferdítve, de még az élete históriájáról is a valósággal nagy mértékben ellenkező dolgokat írnak.

Nevezetesen tisztelt laptársunk a Zempléni Újság a legkomolyabban állította szombati számában, hogy Petőfi Sándor halálának 52-ik évfor-

dulóját augusztus 11-ét Budapesten kegyelettel fogják megünnepelni, s koszorút is tesznek a nagy költő szobrára.

Hát mi a legteljesebb bizalommal vagyunk tisztelt laptársunk jól értesültsége iránt, de most az egyszer mégis kénytelenek vagyunk kétségbe vonni, hogy ez a híre így megtörtént volna.

A legnagyobb mértékben valószínűtlennek tartjuk, hogy augusztus 11-én bárki is nagy Magyarországon megünnepelte volna Petőfi halála évfordulóját.

Mert vagy ismerik az emberek Petőfi élete történetét, vagy nem. Akik ismerik, azok jól tudják, hogy Petőfi halálának gyászos napja 1849. július 31-e volt. Akik nem ismerik, előveszik a lexikont, s ott megtalálják ezt a dátumot.

Igy tehát legfeljebb vétkes gondatlanságból történhetik, hogy valaki augusztus 11-én ünnepli Petőfi halálát, nevezetesen úgy, hogy nem tudja biztosan a halál napját, s mégse néz utána.

De még ez sem valószínű, mert ebben az esetben is bizonyára akadnának jószívű emberek, akik az illető balga ünneptervezőt felvilágosítanák, hogy ünneplése bár a kegyelet szempontjából nem kifogásolható, de a tényekkel mérőben ellenkezik.

Az ugyan megtörtént már egyszer nálunk, hogy egy elbizakodott miniszterelnök március tizenötödikét április tizenegyedikén akarta megünnepeltetni. Törvényt is hozott róla, de hiába, mert április tizenegyedikén azért az ördög se ünnepel.

De hogy valakinek kedve támadjon július 31-ét augusztus 11-én ünnepelni, ez rendkívül valószínűtlen. (Ha csak nem görög-orosz naptár szerint számított az illető.)

Mind ezeknél fogva a Z. U. híret tisztelettel kétségbe vonjuk.

HIREK.

Augusztus 13.

Mohács után ez a nap volt a legnagyobb katasztrófa napja a magyar nemzet történetében.

Egy egész világ dőlt ott romba. Egy büszke, dicső, hatalmas világ, amit az új életre ébredt magyar nemzet szabadságvágya, hazaszerete alkotott. A független, szabad Magyarország.

Egy fényes, boldog, magyar jövő foszlott köddé, mielőtt jelenné válhatott volna: az újjonszületett önálló Magyarországnak olyan ragyogó hajnalú jövője.

Véres fővel, élettelenül fokídt a porban Magyarország. A világ legnagyobb hatalma tartotta rajta a lábát, büszkén kevélykedve, hogy le tudta győzni. Ó, a nagy Góliát a kis Dávidot. S aztán tovább vonult, s átadta a halálra sebzott áldozatot annak a másíknak, amelyik segítségül hívta őt, a törpének, a nyomorultnak, amely a tekintetétől is reszkett a magyarnak, mig élet volt benne.

S ez aztán megmutatta, hogy hogy lehet a világtörténelemben egy egész lapot teleírni csupa vérfagyaláló borzalmakkal, undorító gyalázatoságokkal.

Augusztus 13-án kezdődött mindez. Emlékezzünk rá, ne feledjük el. Sirjunk el egy könnyet szabadságunkért, amely akkor hureoltatott keresztre, mondjunk el egy átkot a hőhérokra, akik megfeszítették. És bizzunk a feltámadásban! b. b.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Pilászy Margit breznóbányai okl. polgári rendes tanítónt, jelenlegi minőségében Bartók Kamilla, Saizgehy Lidia, özv. Kasztorné, Thuránsky Irma és Bogdány Malvin közösgyei polgári iskolai tanítóntok a helybeli állami polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítókká nevezte ki.

— **Esküvő.** Kornstein Jenő, Kornstein Ignác helybeli vasnagykereskedő cég beltagja, f. hó 27-én esküszik örök házasságot dr. Gutlohn Henrik rosnói orvos leányának Annának.

— **Áthelyezés.** Kun Dezső m. államvasúti hivatalnok Losoncra Sátoraljaúj helyre helyeztetett át.

— **Esküvő.** Telegdy Bertalan máramaroszigeti főgimnáziumi tanár f. hó 3-án esküdött örök házasságot Várady József sárospataki magánzó leányának Emmának.

— **A polgári leányiskolát** végre álamosították a kultuszminiszter, de csak olyan kikötéssel, hogy meg némi építési hibákat az épületen reparálni fognak. A vasárnap hivatalosan lapban jelent meg az eddigi községit tanítók kinevezése államiakká.

— **A parnói nagy tűzről** a lapokban megjelent tudósítások nem feleltek meg mindben a valóságnak. Mi a következő hiteles értesítéseket vettük felőle:

A parnói ősi kastélyt Molnár István volt főispán nagyapja építtette olasz renaissance stílusban. Később Andrássy Manó gróf kezére jutott a birtok, aki a kastélyt jelentékenyen kibővítette. Utána örökölte fia s jelenlegi tulajdonosa, gróf Andrássy Géza.

Pénteken este 9 óra tájban vették észre a tűz a nagy étterem feletti tetőzetben. — Jelentéketlennek látszott, azt hitték, hogy gyorsan eljött véhetik, s így nem is jutott eszükbe az oltásra előszített embe reknek a kastélyból a butorokat és értéktárgyakat kihordani.

De a tűz váratlanul gyorsan terjedt, s ekkor aztán — csak hogy perze már későn — hozzáfogtak a mentéshez.

A jószágigazgató vezetése alatt, a gazdaság felügyeletével egymás után hozták ki az értékes dolgokat s így sokat sikerült megmenteni. Megmenekült a családi képtár, a ruhák, a butorok, az ezüstnemű és a könyvtár, — bár legnagyobb részük sok sérülést szenvedett a mentés közben.

A betűdoló füst miatt lehetetlen volt a lépcsőn s folyosón közlekedni, s így az ablakon kellett lebecsítani a butorokat, ami nagy károkat okozott.

A tűz, tápot nyerve a fameny zetek, faburkolatok és falszőnyegek által, gyorsan terjedt, s 12 órakor már a kápolna s a könyvtárszoba is lángban állott. Hanem azt a részét a kastélynak, ahol a konyhák vannak, s a feletti levő szobákat sikerült nagy erőfeszítéssel megmenteni. A többi rész teljesen beégett, még a télikert, a torony és a bástya is.

Odaégett a kápolna híres oltár képe, amely a római szent Péter templom oltárképének volt sikerült másolata, aztán majdnem az összes porcellán, majolika és üvegkiszlet, a grófné ékszerei s emléktárgyai, melyek a fali szekrényekben voltak elhelyezve, s így elkerülték a figyelmet.

A romok alól sok értéktárgy került ki nagyrészt egészen megolvadva.

A kár nagyságát még nem lehet megállapítani, de az eddigi hírek mindenesetre tulzoltak, félmillió koronára nem ruhgat a kár. Most folyik külföldben a berendezés feltá rozása és az épületben történt kár becsülése *Fablonsky* budapesti mű építész közbejöttével.

A tűz keletkezésének okát még nem állapították meg biztosan, csak sejtik, hogy a tetőzetet javító bádogmunkások vigyázatlansága lehetett az ok.

— **A Círóka-Hosszúmezőn** leszállt orosz léghajós tisztek már vissza is mentek hazájukba, miután kétségtelenül bizonyították, hogy csak eltévedt léghajósok voltak. A következő értesítést kaptuk felőlük:

A kapitányt *Tomilovszky* Péternek

hívják és ez már a 18-ik felszállása volt, családosa embor és 4 gyermeke, többször szenvedett már sérüléseket és most negyedszer szállott le léghajójával Magyarországon. A hadnagyt *Olerenszky* Jánosnak hívják és ez az első légi utazása. *Novogeorgievsk* várából indultak reggeli 9 órakor (Varsótól 5 verstnyire). *P. Tath* Sándor ez. hosszúmezei birtokos budapesti építőmester a leszállásból eredő kárért és fuvarokért 131 koronát és 90 fillért számított fel, mit úgy látszik megsohalkalt a katona tisztek, mert a számlát *Kossuth* Elek főszolgabírónak bizonyítás okáért át is adták. Gróf *Lippe* Eberhard Szimán a legnagyobb vendégszeretethez részesítette őket és általában az egész intelligencia a legnagyobb szíveséggel fogadta a bátor léghajósokat, mivel semmi gyanu nem volt arra, hogy kéme kennek, sőt ezen feltéves teljesen kizártak látszott. A főszolgabíró Homonnaiú kísértte őket innen Legénye-Mihályira, onnan pedig Kassára utaztak, mindenütt élénk feltűnést kelteve. A léghajót bepakkoivá magukkal vitték.

— **Követésre méltó polda** cím alatt megírtuk, hogy a petriki gör. kat. iskolaszék 200 koronás alapítványt tett szegény gyermekek tankönyveinek beszerzésére. Most arról értesítenek, hogy ezt az alapítványt a gróf *Andrássy* Dénes által az ottani iskolára küldött 400 korona segély felmaradt összegből tették.

— **Kazinczy emléktábla Kassán.** A „Kassai Kazinczy-kör” I. évi augusztus hó 18-án a város polgárainak adakozásából emléktáblával jelöli meg a Fő-utca 29. szám alatt levő u. n. „Fekete sas” épületet, azon házát, melyben nyelvünk újáteremtője, a hallhatatlan emlékü Kazinczy Ferenc, Kassára érkezésekor első ízben szállt meg. A kör ünnepélye d. e. 10 órakor veszi kezdetét, s rendezje pedig a következő: 1. „Hymusz” Előadják az „Országos dalárszövetség” versenye alkalmából Kassán időző szövetségi tagok. 2. Ünnepi beszéd s ezzel kapcsolatban az emléktábla leleplezése. A beszédet tartja Rákosi Jenő, a budapesti „Ottó” elnöke. 3. Óda. Pályadíj nyertes mű. Irta: Szabados Éde. Elszavalja: dr. Stephány Nándor. 4. Műs ter. Tivadar kir. tan. polgármester, az „Emléktábla” a város nevében átveszi 5. Szózat. Előadják az „Országos dalárszövetség” versenye alkalmából Kassán időző szövetségi tagok.

— **Bejelentett betörés.** Ügyes és kedélyes betörők garázdálkodnak Tokajban. Legutóbb *Lantos* városi pénztárnoknak írtak — egész modern divat szerint — anizskártyát, hogy vigyázzon, mert a legközelebbi éjjel feltörik a városi kasszát. Éjjelre persze rendőr és csendőr ketőzött őberséggel őrizte a város házát, az alatt pedig a szellemes betörők elmentek a *Lantos* uram lakására, ott egész kényelmesen kinyitották az ablaktáblákat, bemászták, s 100 korona készpénzt, s több apró tárgyat elvittek. Keresik a furfangos betörőket, de hiába. Anyi bizonyos, hogy a rendőri, okulva a példán, ha legközelebb megint írják, hogy feltörik a városi kasszát, hát a *Lantos* házát fogják erősen őrizni. — A betörők pedig azallat bizonyára kényelmesen fogják feltörni a városi kasszát.

— **Elgázolás.** Henecőzön Kunca András kladzúni lakos elgázolta *Petro* Mihályné másfél éves gyermekét sebes hajítás következtében, bár a község elején figyelmeztették, hogy ne hajtson gyorsan, mert gyermekét játszodoznak. A hulla felboncoltatván, Kunca ellen gondolatlan ságból okozott emberölés miatt tettezt az eljárás folyamatba.

— **Megülte a vetélytársát.** Iván György kvakóczi lakosnak régi haragosa volt Kolaresik István, mert előbbi inkább tüntette ki Kovalyik Anna, — bár utóbbi predestinált vőlegénye volt. Így történt a napok

ban, hogy Iván György több társával s Kovalyik Annával táncmulatságból hazafelé mentek. Kolaresik István kapával kezében utólérte a díszes társaságot, Ivánt főbe akarta ütni. Iván György azonban elkapta fejét. Ekkor kövel rohanta meg Ivánt, ez le is esett, majd talpra ugrott s dühében a keze ügyébe került kövel Kolaresikot fejbeütötte. Két hétre rá az utóbbi meghalt. Iván György ellen a bünyvádi eljárás folyamatban van.

— **Szerencsétlenség egy bányában.** Bánszkan Szemanis György és ifj. Jaczko János egy elhanyagolt, üzembem nem lévő bányában kotorásztak, követ akarván fejteni. A csákányok ütéstől leomlott a hegyoldal, maga alá temette Szemanisint, ellenben ifj. Jaczknak csak lábát törte el s most a n. mihályi kórházban fekszik.

— **Marha rakodó állomás engedélyezése.** A m. kir. államvasutak vonalán Zemplény vármegye területén fekvő Bodrogkeresztúr állomást az ottani országos vasúti alkalmára a földművelésügyi miniszter marharakodó állomásul engedélyezvén, a marharakodó állomások közé felvettetett.

— **Nagy csőd.** Waldmann Soma és neje Waldmann Hermin kisdobszai nagybirtokok ellen a sátoraljaúj helyi kir. törvényszék hosszas tárgyalások után augusztus hó 5-én a csődöt elrendelte. A vagyonbuktaknak összes vagyonuk előleges becsülése szerint 281.441 koronát tesz ki, ezzel szemben az összes adósságok a tárgyalások adatai szerint 384.404 koronára rúgnak. A csődügyi lebonyolítására tömeggondnokul dr. Szilva Béla szerenési ügyvéd, állandó helyettesül pedig dr. Kovács Gábor szerenési ügyvéd; az ideiglenes csőd választmány tagjaiul pedig dr. Kiss Ernő, dr. Székely Albert és dr. Legeza János sátoraljaúj helyi ügyvédek rendeltettek ki. A bejelentés határideje október 4-én, a felszámolási tárgyalás október 3-án, az állandó csőd választmány megválasztása október 31-én lesz. Elszomorító dolog, hogy nagybirtokoknak is vagyonbuktásba jutnak, a miből az a világos, hogy sem a kis, sem a nagybirtokok nem bírnak megküzdenni a mai nehéz gazdasági viszonyokkal.

— **Társas kirándulás.** A kassai dal egylet megkezdése folytán a kassai turista-egyesület választmánya elhatározta, hogy az országos dalárversenyek befejeztével 3 kirándulást rendez. Utirány: I. (Egy napi kirándulás). A csoport: Kassa—Poprád—Csorbai-tó—Hági—Tátrafüredek—Poprád—Kassa. B) Csoport. Kassa—Poprád—Tátrafüredek—Hági—Csorbai-tó—Poprád—Kassa. Részvételi díj: 16 korona. II. (Kétnapi kirándulás). A) Csoport. Kassa—Torna—Szin—Aggtelek—Pelsűz—Dobsina város és jégbarlang (Sztraczenai völgyön át)—Poprád—Kassa. B) Csoport. Kassa—Poprád—(Sztraczenai völgyön át) Dobsina jégbarlang és város—Pelsűz—Aggtelek—Szin—Torna—Kassa. Részvételi díj: 29 korona. III. (Három napi kirándulás.) Kassa—Torna—Szin—Aggtelek—Pelsűz—Dobsina város és jégbarlang—Poprád. Innen: A) csoport: Tátrafüredek—Tátrapatki vízesés—Hági—Csorbai-tó—Poprád—Kassa. B) csoport: Csorbai-tó—Poprádi-tó—(viszsa) Hági—Tátrafüredek—Poprád—Kassa. Részvételi díj: 47 korona. A részvételi-díjért jár: A teljes ellátás, u. m. reggeli, ital nélküli ebéd és vacsora, III. oszt. vasúti és kocsiút, barlang-bemenet, kalauzolás és a cseppkő-barlang világítás, a II. és III. kirándulásnál ezenfelül I. illetve 2 napi éjjeli elszállásolás. Azon résztvevőknek, kik vasúti menetdíj-kedvezményben részesülnek, a mennyiben az lehetséges és a turista-egyesületre anyagi megterheléssel nem jár, a különbözött visszatérítetik. Indulás: Poprád felé: aug. 19-én, reggel 5 óra 5., a kassai vasúti indóházból. Torna felé: aug. 19-én d. u. 1 óra 23 p., a kassai vasúti indóházból.

KÖZGAZDASÁG.

* **Sörárpát termelő gazdaközösségünk** figyelmébe. A borsodmegyei gazdasági egyesület azon célból, hogy a sörárpát termelés fokoztassék a saját kebelében egy sörárpát termelő és értékesítő bizottságot alakított, melynek célja leend különösen a kisgazdák árpiát összegyűjteni azt rendszeren osztályozni, tisztítani s kiegyenlített állapotban és nagyobb mennyiségben a lehető legjobb áron értékesíteni. A bizottság a rendelkezésre adott árpiát a miskolczi hitelintézet miskolczi közraktárában fogja kezelteni. A hitelintézet az elraktározott árpiára az érték 7 százalékaikat megfelelő előleget ad 6 százalék kamat mellett. A bizottság rendelkezésére bocsájtandó árpiát a borsodmegyei g. e. árpa értékesítő bizottsága címére. A beküldendő árpa az egyesület titkári hivatalához Miskolcra bejelentendő. Ezen üdvöz intézmény teljesítésével a Borsodmegyei gazdasági egyesület módot óhajt nyújtani a kis gazdaközösségnek is, hogy kisebb mennyiségű de jó minőségű sörárpát megfelelő jó áron értékesíthesse. Bejelentő lapokkal, szabályzatokkal és felvilágosítással a zemplénymegyei gazdasági e. titkári hivatala készséggel szolgál.

A szerkesztőség üzenetei:

E. E. E. Megkaptuk, és rendeltetési helyre juttattuk. Szívvelyes üdvözet. Egy érdeklődő. Mit szólna ön ahhoz, ha valaki azt kívánná öntől, hogy magamagát verje fejbe. És ön tőlünk azt kívánja. Az a cikk nagyon jó volt, ha csak enyhébb nem volt mint kellett volna. H. J. Szerencs. 1. Nincs. 2. Kételes. 3. Ebben mi nem segíthetünk.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA

BRONDOREI A LEGJOBB NYÁLKAOLDÓ GYÓGYVIZ.

761 és 830—901. Vögrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. törvényeikk 102 (§) paragrafus értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a sátoraljaúj helyi kir. járásbíró 1900. évi 254 249 286 és 289 I. számú végzése következtében dr. Roth József és dr. Fried Lajos ügyvédek által képviselt Deutsch József és Zetler és fia bécsi lakosok javára Ronai Lipót helybeli lakos ellen 292 és 230 kor. s járulékaik erejéig, 1900. évi ápr. 23. és 1901. május hó 12-én fogantottott biztosítási végrehajtás utján le és felülfoglalt és 5892 kor. 70 fillére becsült következő ingóságok u. m. női és férfi felső ruhák, szövetek átványok áruasztalok, varógép stb. nyilvános árverésen eladtának.

Mely árverésnek a sátoraljaúj helyi kir. járásbíró 1901. évi II. 276 és 287 §. sz. végzése folytán 581 kor. tőkekezelés ennek esodékkéssá vált 5 százaléka kamatai és eddig összesen 78 korona 97 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig leendő eszközlelésre 1901. ik évi aug. hó 16-ik napjának délelőtti 11 órája határidővel kiütköztik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzlettelés mellett a legutóbbi ígérnek szükség esetén becsírón adal is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le felülfoglaltatás s azokra kielégítési jogot nyertok volna, ezen árverés az 1884. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik Kelt Sátoraljaúj helyben, 1901. évi aug. hó I. napján.

Tomasovszky Lajos.
kir. bír. végrehajtó.